

[Ebba Strange]

spørgsel, der var så kort, som det næsten kunne være. Debatten handler nemlig ikke om udlægning, men om, hvad det er for et niveau, folketinget mener standarden for de åndssvage skal have, uanset hvor i systemet de opholder sig.

Det, der ligger i udlægningsloven, er, at åndssvageforsorgen skal ophæves, og det har vi sådan set ikke noget imod fra SFs side. Det har jeg sagt ved tidligere lejligheder i dette ting. Men vi kan jo ikke besværges virkeligheden, og uanset om vi ophæver åndssvageforsorgen eller ej, vil de åndssvage som mennesker stadig væk eksistere og stadig væk have krav på en særlig omsorg fra det offentliges side.

De har ganske særlige behov, fordi deres muligheder for at leve og klare sig i det samfund, vi har, er væsentlig mindre end de menneskers, der ikke er åndssvage, ikke kun fordi de har en ringere intelligens end flertallet af den danske befolkning, men også fordi det viser sig, at deres intellektuelle stade meget ofte er forbundet med lidelser af forskellig art, der meget let får dem til at blive handicappede i forhold til andre mennesker. Netop inden for gruppen af åndssvage har vi mange med fysiske og sanssemæssige lidelser, som gør det endnu sværere for dem at leve et liv så nær det normale som muligt, som der står i loven af 1959 at det skal være forsorgens formål at sørge for.

Det, vi har oplevet det sidste par år, er efter SFs vurdering, at når et kapitalistisk samfund ryger ud i økonomisk krise, er der nogle, der kommer til at betale denne krise mere end andre. Fordi det kapitalistiske samfund bygger på indbyggede uligheder og på en magtfordeling, så er det dem, der har den mindste modstandskraft, og dem, der har de færreste ressourcer, der kommer til at betale mest for krisesituationen. Netop her udgør de åndssvage en helt særlig gruppe, en gruppe med meget ringe ressourcer, med meget ringe modstandskraft, og derfor kommer de let til at betale mest.

De har som økonomiske faktorer, som arbejdskraftreserve, meget lidt værdi, og derfor er det kun i de allermest økonomisk højspændte perioder, at der virkelig er en samfundsmæssig interesse i at udvikle de evner, de har, sådan at de kan indgå i produktions-systemet.

Selv om vistnok alle augustforligspartierne ligesom prøver at besværges, at der ikke er sket nogen nedskæringer på de senere års finanslovbudgetter, så er der faktisk sket nedskæringer. De er camoufleret som oprettholdelse af et serviceniveau, bevarelse af en standard, men i realiteten er der tale om nedskæringer. Vi kan se, når vi gennemgår de enkelte forsorgscentres budgetter, også som de nu ligger i finanslovforslaget, at reelt er der tale om nedskæringer.

Vi har haft mange drøftelser i folketingets socialudvalg om, hvad det med at bevare standarden egentlig betyder, og man har fra socialstyrelsens og socialministerens side påstået, at man bevarer standarden, men vi er nogle, der mener, at standarden ikke bliver bevaret, men at den bliver forringet. Og hvorfor mener vi det? Bl. a. fordi den udslusning, der er et af forsorgens formål, og som SF i princippet støtter, ikke er forløbet så hurtigt som beregnet. Det har mange gode grunde. Det har grunde i vores boligsituation, det har grunde i vores arbejdsmarkedssituation, det har grunde i hele den sociale situation, hvor der ikke er personale nok på bistandskontorerne.

Derudover er standarden forringet – det er sagt tidligere i debatten, jeg skal kort gentage det – fordi det klientel, der bliver tilbage, er væsentlig mere ressourcekrævende end det, der sluses ud, og det gælder, både når det drejer sig om forbrug af personaletimer, og når det drejer sig om forbrug af materialer og hjælpemidler, kørestole og andre hjælpemidler til afhjælpning af handicap, som disse personer er i besiddelse af. Derfor holder de omregningsmodeller ikke, som vi er blevet præsenteret for.

Endelig kan jeg også godt være i tvivl om – og det vil jeg gerne spørge socialministeren om – hvorvidt de prisstigningsindregninger, der er foretaget i finanslovforslaget, nu faktisk holder trit med de reelle prisstigninger, der har fundet sted. Efter min vurdering gør de det ikke.

I diskussionerne om opretholdelse af standarden har der været indrømmelser fra socialministerens og socialstyrelsens side om, at der faktisk er sket en standardforringelse på de rigeste centre, men at det til gengæld skulle opvejes af en standardforbedring på de fattigste centre. Jeg vil også gerne vide, hvor stor forskellen egentlig er mellem det, der